

Małgorzata CHYBALSKA

Zarząd Zieleni Miejskiej, Wrocław

WROCLAWSKI PROGRAM „ZAGOSPODAROWANIA WNĘTRZ MIĘDZYBLOKOWYCH” JAKO PRÓBA POPRAWY WARUNKÓW REKREACJI CODZIENNEJ MIESZKAŃCÓW – OSIĄGNIĘCIA I PORAŻKI

Streszczenie. W referacie przedstawiono wrocławski program „Zagospodarowania wnętrz międzyblokowych”. Głównym jego zadaniem była poprawa stanu technicznego i przyrodniczego obszarów towarzyszących miejscu zamieszkania, przede wszystkim terenów zabudowy wielorodzinnej. Celem działań było stworzenie miejsca dla codziennej, efektywnej rekreacji w środowisku zamieszkania, co miałoby wpływ na poprawę kondycji zdrowotnej mieszkańców. Przedstawiono zakres podjętych prac i zasady programowe, które omówiono na przykładach zrealizowanych projektów. W podsumowaniu przedstawiono pozytywne skutki oraz problemy, które pojawiły się w trakcie 10 lat prowadzenia Programu.

PROGRAMME “SPATIAL DEVELOPMENT OF BLOCK INTERIORS” IN WROCLAW AS THE ATTEMPT TO IMPROVEMENT OF EVERY DAY’S RECREATION CONDITIONS – ACHIEVEMENTS AND DEFEATS

Summary. The article presents programme “Spatial development of block interiors” in Wrocław. Its main task was the improvement of technical and environmental conditions in immediate residential housing area. Main purpose was creating a place for every day’s recreation in housing environment, what has influence on inhabitants health condition. Range of undertaken works and programme principles has been presented on the realized projects. The summary presents positive and negative experiences obtained during 10 years leading the Programme.

1. GENEZA PROGRAMU

Wrocławski program „Zagospodarowania wnętrz międzyblokowych” został uchwalony w 1994 roku przez Radę Miejską Wrocławia w inicjatywy pierwszego prezydenta Wrocławia, Bogdana Zdrojewskiego. Jest to realizacja jednego z postulatów wyborczych. Nowe władze

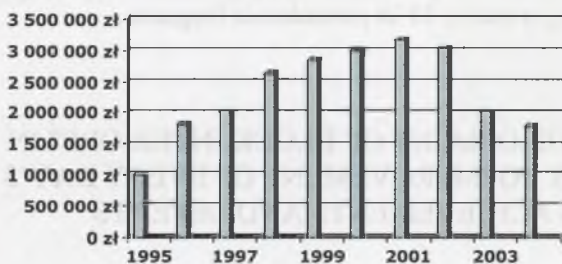
samorządowe miasta dostrzegły wiele niepokojących zjawisk, takich jak:

- niezadowalający stan zdrowia mieszkańców, przede wszystkim dzieci i młodzieży,
- wzrost zachowań patologicznych,
- niski poziom więzi społecznych i poczucia patriotyzmu lokalnego.

Za jedną z przyczyn takiego stanu uznano zły stan techniczny i przyrodniczy terenów rekreacyjnych. Główne cele programu „Zagospodarowania wnętrz międzyblokowych” zdefiniowano następująco:

- poprawa warunków wypoczynku mieszkańców w pobliżu miejsca zamieszkania,
- podniesienie stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez promowanie urządzeń rekreacyjnych sprzyjających rehabilitacji,
- aktywizacja społeczności lokalnych poprzez włączenie do współpracy rad osiedli,
- przeciwdziałanie zachowaniom patologicznym poprzez promocję nowych, atrakcyjnych form rekreacji, nawet sportów ekstremalnych,
- poprawa estetyki i wizerunku miasta,
- podniesienie standardu publicznych terenów zieleni.

W ciągu 10 lat realizacji Programu miasto wydatkowało na ten cel od 1000000 zł do ponad 3000000 zł rocznie. (rys. 1 – Wysokość środków finansowych przeznaczanych corocznie na realizację Programu „Zagospodarowania wnętrz międzyblokowych” – M. Chybalska).

Rys.1. Wysokość środków finansowych przeznaczanych corocznie na realizację programu „Zagospodarowania wnętrz międzyblokowych”

Fig. 1. Amount of funds appropriated annually for realisation programme “Spatial development of block interiors”

2. ZASADY PROGRAMOWE

Program miał na celu poprawę kondycji przyrodniczej terenów wypoczynkowych i podniesienie ich atrakcyjności poprzez montaż wysokiej jakości urządzeń rekreacyjnych. Priorytet miały projekty, które stwarzały warunki dla rozwoju fizycznego i utrzymania kondycji, również rehabilitacji. Równie ważne było tworzenie miejsc spotkań towarzyskich, zabawy w grupie i rozwijania talentów. Jedną z podstawowych zasad realizowanych projektów było przestrzeganie wszelkich możliwych wymogów związanych z bezpieczeństwem montowanych urządzeń (autorka niniejszego referatu przez wiele lat jako

przedstawicielka Urzędu Miejskiego uczestniczyła w pracach Polskiego Komitetu Normalizacyjnego związanych z ustanawianiem polskich norm urządzeń rekreacyjnych).

3. PRZYKŁADOWE REALIZACJE

W trakcie realizacji Programu powstało wiele kompleksowych rozwiązań. Place zabaw w Parku Andersa jest przykładem placu dla dzieci młodszych. Place z piaskownicami zawsze ogrodzono niskim ogrodzeniem zabezpieczającym przed zanieczyszczeniem przez psy. Dobrano urządzenia przeznaczone dla dzieci młodszych, również do zabaw ruchowych (rys. 2.).

Rys. 2. Park Andersa [fot. M. Chybalska]
Fig. 2. Anders'es Park [fot. M. Chybalska]

Wielofunkcyjny plac zabaw przy ul. Zielińskiego jest przykładem podwórka, na którym mogą wypoczywać dzieci w różnym wieku. Sztucznie uformowane pagórki, obsadzone zielenią dzielą przestrzeń na aneksy z urządzeniami dla dzieci młodszych, starszych i miejsce zabaw ruchowych (rys. 3 – projekt zagospodarowania terenu, rys. 4 – fot. M. Chybalska). W ramach promocji zdrowia i zabaw ruchowych budowano boiska wielofunkcyjne o różnej nawierzchni (rys. 5 – fot. M. Chybalska). Po raz pierwszy w Polsce we Wrocławiu zamontowano urządzenia siłowni na wolnym powietrzu (rys. 6 – fot. M. Chybalska). Powstawały też małe zespoły do uprawiania sportów rolkowych (rys. 7 – fot. D. Żelaźniewicz). Po roku 2000 zaczęto ograniczać zakres finansowy Programu i ostatecznie zakończono go w 2004 roku. Zaczęto realizować duże projekty związane z rekreacją, które stanowią samodzielne zadania. Jednym z takich projektów jest skatepark na pl. Wolności (rys. 8 – fot. D. Żelaźniewicz). Obecnie najbardziej spektakularnym zadaniem jest budowa Parku Przygody – zespołu nadrzewnych torów przeszkód, który powstanie na Wyspie Opatowieckiej w 2007 roku (rys. 9 – fot. M. Chybalska).

- brak mechanizmów zapewniających skuteczną konserwację urządzeń (polska norma nie jest obowiązująca) i pielęgnacji nasadzeń, stąd, niestety, zdarzają się przypadki degradacji nowo zagospodarowanych terenów.

Rys. 4. Ul. Zielińskiego, fot. M. Chybalska
Fig. 4. Zielinski Str.

Rys. 5. Boisko wielofunkcyjne, fot. M. Chybalska
Fig. 5. Multifunctional court

Rys. 6. Siłownia plenerowa, fot. M. Chybalska
Fig. 6. Outdoor gym

Rys. 7. Miniskatepark, fot. D. Żelaźniewicz
Fig. 7. Miniskatepark

Rys. 8. Skatepark na pl. Wolności,
fot. D. Żelaźniewicz
Fig. 8. Skatepark at Wolności Square

Rys. 9. Park Przygody, Breitenbach, Francja
fot. M. Chybalska
Fig. 9. Adventure Park, Breitenbach